Col·legi oficial de veterinaris de les illes balears

Revista del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears

MARÇ 40

VETERINÀRIA

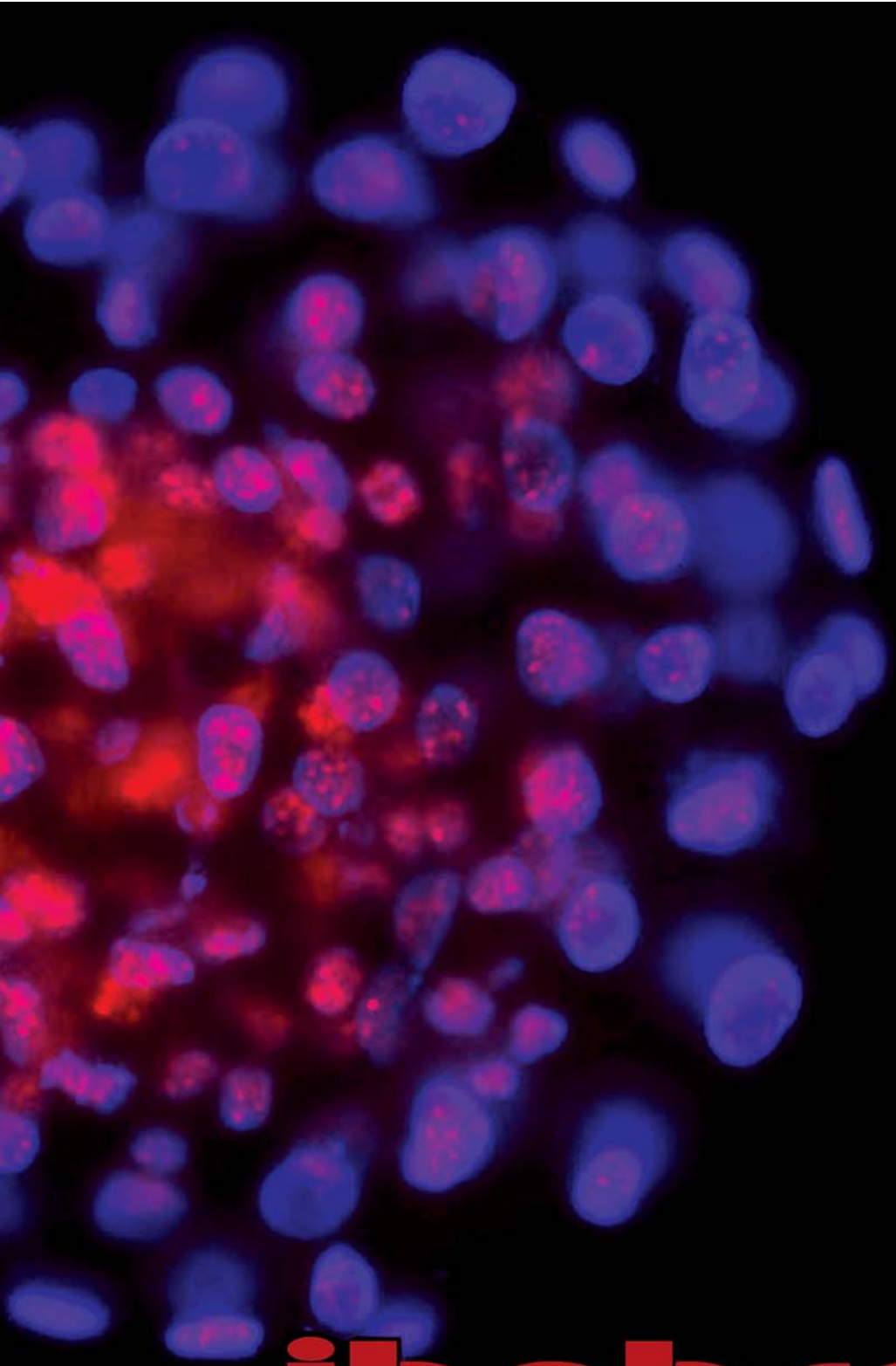
Indústries càrnies, la seguretat alimentària en l'àmbit empresarial

Menorca se prepara per a les IX Jornades del GEVO

Comença la campanya d'esterilització 2009 a Palma

Què és la Salut Compartida o 'One Health'?

AVEPA # jubilats # VSF # cas clínic # assessoria # els nostres centres # perfil # actualitat # ibabsa

MALLORCA

C/ Esperanto, 8
07198 Son Ferriol
Tel. 971 42 61 72

C/ Vázquez de Mella, 7
07630 Campos
Tel. 971 65 62 62

Pl. des Fossar, s/n
07510 Sineu
Tel. 971 52 10 80

MENORCA

C/ dels Bijuters, 36,
parcel·la 11
07760 Ciutadella
Tel. 971 38 47 45

EIVISSA

Av. d'Espanya, 49, 3r
07800 Eivissa
Tel. 971 19 55 68

ibabsa

Institut de Biologia Animal de Balears

www.ibabsa.net

GOVERN de les ILLES BALEARS
www.illesbalears.cat
Conselleria d'Agricultura i Pesca

editorial

sumari

AVEPA:

Congrés GEVO • Coneguem els nostres socis 4

Seguretat alimentària:

Salut compartida 'One Health' 5

Veterinaris Sense Fronteres 6

Portada: Veterinaris d'indústries càrnies 7

Perfil col·legial: Jaime Auñón 10

Actualitat: Campanya d'esterilització 11

Actualitat: Seminari de zoonosi 12

Actualitat: Assemblea General Ordinària 13

Actualitat: Formació COVIB 14

Reportatge:

Transferència d'embrions en cavalls 15

Ibabsa: El cultiu de l'enclova 16

Col·legi • Cas clínic: Presentació 17

Els nostres centres veterinaris: Palmanord 18

Veterinaris Jubilats 20

Pintura al COVIB • Assessoria Jurídica 21

Cas clínic: Resolució 22

La punta de lanza

Los veterinarios desempeñan un papel importante en la erradicación y prevención de enfermedades animales y en la protección de la salud pública, cualquiera que sea su especialidad profesional. Si trabajan con animales de compañía, como veterinarios clínicos, diagnostican problemas de salud animal, tratan infecciones o enfermedades y vacunan contra enfermedades importantes. Además son vectores de información asesorando a los ciudadanos sobre cómo prevenir enfermedades y cómo viajar con sus animales. Si trabajan en la Administración pública o en empresas del sector agroalimentario su papel principal es prevenir las enfermedades de los animales y promover la seguridad de los alimentos. Tienen en común que se encuentran en la posición exclusiva de estar formados para proteger la salud tanto de los animales como de las personas. Así ha sido reconocido por la Comisaria de Salud de la UE al considerar a la profesión veterinaria como punta de lanza de la estrategia: Animales + Humanos = Salud compartida (One Health).

En el campo de la seguridad alimentaria es importante reconocer la labor que ejercen los profesionales que trabajan en las empresas del sector de la carne, dado que recae sobre éstas la responsabilidad de garantizar que los productos que comercializan son seguros, lo cual consiguen gracias al trabajo de los veterinarios especialistas en industrias cárnicas. El trabajo de éstos requiere una adecuada especialización y una constante adaptación a los procesos tecnológicos actuales y a la aparición de nuevos riesgos sanitarios. Su posición es claramente integrante del concepto de Salud compartida.

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Francesc Solà. **Direcció periodística:** Dirkom. **Comitè de redacció:** Jesús Martínez, Lluís Riera, Mireia Mayol, Jorge Cañellas i José Manuel Alanzor. **Fotografia:** Jaime Reina. **Publicitat:** COVIB (Cecilio Metelo, 14 2ºD - Tel: 971 71 30 49). **Impressió:** Gràfiques Planisi. **Dipòsit legal:** LE-920-1998

El Comité de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles.
Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets.
Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Tot a punt per a les IX Jornades del GEVO

Menorca acollirà entre el 21 i el 24 de maig uns 180 veterinaris, la majoria especialistes en traumatologia i ortopèdia, en un Congrés que compta amb un complet programa científic i una no menys interessant oferta complementària per a acompanyants i congresistes

L'Insotel Club Punta Prima de Sant Lluís (Menorca) acollirà els propers 21, 22, 23 i 24 de maig les IX Jornades GEVO 2009, organitzades conjuntament per AVEPA i el GEVO (Grup de Treball d'Ortopèdia i Traumatologia). Les inscripcions ja estan a disposició dels interessats, amb un límit de 180 places, i una data màxima (4 de maig) per a apuntar-s'hi. Les Jornades del GEVO sempre s'han caracteritzat per ser un focus de trobada d'especialistes en traumatologia i ortopèdia, on se posen sobre la taula i se debaten els darrers tractaments i avanços científics, a més de convertir-se en un lloc de reunió social i gastronòmica per als assistents.

Al complet programa científic d'enguany, replet d'interessants ponències, conferències i taules rodones de contrastats experts en diferents matèries (Kalchofner, Guerrero, Zaera, Siemers, Vezzoni, entre d'altres), s'hi ha d'afegir un entretingut programa social per a acompanyants i congressistes, amb dues excursions per l'Illa més una visita turística al Port de Maó. Així mateix, el dia 22 hi haurà un sopar espectacle a la fortalesa de Maó, entre altres actes.

Les proves als candidats per al comitè científic seran el dijous 21 entre les 17 i les 20 hores, i aquests hauran d'haver deixat les radiografies el mateix dia abans de les 12 hores.

Hi podeu trobar més informació a la següent pàgina: http://www.avepa.org/grupos/gevo/jornadas9/home.htm.

CONEGUEM ELS NOSTRES SOCIS

Fa anys que ens veiem a cada curs i moltes vegades no sabem ni el nom d'aquella persona que se'ns seu sempre al davant. AVEPA Balears us proposa un breu qüestionari que ens ajudarà a conèixer-nos una mica més a tots plegats.

Nom: Arturo Ramos Garcia.

Edat: 39.

Estat civil: Casat.

Fills: Un fill.

Aficions: Motos i esports.

Quin és el teu menjar preferit? Bollit de peix. **I el que més avorreixes?** Col crua.

Quin llibre tornaries a rellegir? 'El Médico', de Noah Gordon.

A quin lloc del món t'agradaria perdre't uns dies? A qualsevol país de l'Àfrica no violenta. **Amb qui hi aniries?** Amb la meva dona.

D'aquells ideals juvenils, què en queda? Lluitar contra el sofriment.

Quin animal t'agradaria ser? Un falcó.

De no ser veterinari, a què t'hauries dedicat? Segurament seria metge o bomber.

Nom: Llorenç Córdoba Marí.

Edat: 35.

Estat civil: Com si estigués casat amb la meva parella.

Fills: Una filla.

Aficions: 'Running', navegar i llegir molt.

Quin és el teu menjar preferit? El peix i el marisc, i si són de Balears, millor. **I el que més avorreixes?** Faves, encara que siguin de Balears.

Quin llibre tornaries a rellegir? 'Els argonautas'.

A quin lloc del món t'agradaria perdre't uns dies? A la Patagònia argentina. **Amb qui hi aniries?** Amb la meva dona i la meva filla.

D'aquells ideals juvenils, què en queda? Els records.

Quin animal t'agradaria ser? Un gat.

De no ser veterinari, a què t'hauries dedicat? A estudiar per ser-ho!!

Salud Humana + Salud Animal = Salud Compartida (ONE HEALTH)

El solapamiento entre la salud humana y la salud animal demuestra la necesidad de un planteamiento que unifique la ciencia veterinaria y la medicina. Así, el concepto 'One Health' va cobrando cada vez más fuerza en la política sanitaria de la Unión Europea

Existe una estrecha relación entre la salud de las personas y la de los animales. Alrededor de un 70% de los agentes patógenos que afectan a los humanos proceden de los animales. Claros ejemplos son enfermedades tales como la gripe aviar, la Encefalopatía Espongiforme Bovina (EEB) y la rabia, y otras tales como la Fiebre del Valle del Nilo (West Nile) y la Fiebre Q, que son transmitidas a las personas a través de vectores (mosquitos, garrapatas,...). Otro grupo de enfermedades, tales como el SIDA, el SARS y el Ebola, también tienen su origen en los animales.

Todo esto sin olvidar las enfermedades transmitidas a través de los alimentos de origen animal contaminados con bacterias tales como Salmonella o Campylobacter, así como con otros peligros que afectan a la seguridad de los alimentos.

Este solapamiento entre la salud humana y la animal demuestra la necesidad de un planteamiento que unifique la ciencia veterinaria y la medicina humana.

El concepto de Salud humana + Salud animal = Salud compartida (en inglés One Health), en consecuencia, va cobrando más fuerza en la política sanitaria de la Unión Europea dado que se reconoce que no pueden ir separadas las estrategias de prevención de la salud humana y de la sanidad animal.

Entre el 10 y el 16 de noviembre pasados, se celebró en Bruselas la Semana Veterinaria de la Unión Europea 2008, organizada por la Dirección General de Sanidad y Protección de los Consumidores (DG SANCO) de la Comisión Europea, y la Federación de Veterinarios de Europa (FVE), con la intención de aumentar la toma de conciencia respecto a este tema.

Las actividades llevadas a cabo durante esa semana fueron el inicio de una campaña que tiene el objetivo de promover el papel de la UE y de los Estados miembros en la salvaguardia de la salud de los animales de producción y de compañía, y en el extranjero, así como de la salud de los ciudadanos gracias a la alimentación segura y a la prevención de las zoonosis. El lema clave de la campaña subraya el vínculo entre la salud animal y pública: Animales + humanos = salud compartida.

La campaña, cuya duración prevista es de 6 meses, comprende la celebración de eventos en todos los países de la UE, aprovechando acontecimientos públicos tales como ferias agrícolas, para difundir los mensajes de la campaña, con la participación de profesionales (veterinarios, ganaderos, agentes aduaneros) y del público en general.

Otras actividades de divulgación se llevan a cabo a través de la página web que la DG SANCO ha puesto a disposición de todos los implicados en la estrategia así como del público en general, cuya dirección es www.one-health.eu. En ella se puede descargar un calendario de 2009, en el que en cada mes se recoge un consejo para hacer efectivo el objetivo de la campaña, así como carteles en los que se expresan diversas medidas de prevención de enfermedades y normas para el tráfico internacional de alimentos y animales de compañía, que ya se pueden observar en puertos y aeropuertos.

Destacar que en este sentido los veterinarios se encuentran en la posición exclusiva de ser los únicos profesionales sanitarios formados para proteger la salud tanto de los animales como de los seres humanos, siendo la punta de lanza de la estrategia de la Salud compartida.

La guerra no es un cuento (II)

Ve del número anterior.

Más allá de sus ideologías estos grupos se mueven y lucha por intereses económicos. Cada grupo armado controla diferentes zonas que, no por casualidad, suelen coincidir con potenciales fuentes de riqueza, ya sean recursos minerales –diamantes, oro, coltán-, recursos animales –pesca, ganado, animales salvajes en los parques naturales-, rutas de contrabando con países limítrofes, producción y distribución de sustancias ilegales como el chanvre -variedad local de cannabis-, etcétera. En un país empobrecido y desarticulado enrolarse en uno de estos grupos es una manera de garantizarse un mañana que se presenta complicado para la mayoría de la población. Durante la dictadura de Mobutu los soldados estaban muy descontentos porque no se les pagaba. Cuentan que, un día, un soldado se quejó en persona a Mobutu por la falta de salario. Éste, ya harto de las críticas, le respondió: "¿De qué os quejáis? Os he dado algo mucho mejor que el dinero, os he dado un arma". Quizás se derive de esa respuesta de Mobutu una máxima en Lingala –uno de los cuatro idiomas considerados como nacionales en el Congo- que dice "civil azali elanga ya soldat" (el civil es el campo para los militares), en el sentido de que el soldado debe aprovecharse de la población civil para su subsistencia. Cada día, en el este del Congo, las FARDC y el resto de grupos armados encuentran nuevas interpretaciones para dicha frase.

Cada grupo armado es dueño y señor de las zonas bajo su control y establece una especie de administración paralela que le ayuda a cubrir sus necesidades y a obtener financiación: se obliga a la población civil a pagar peajes en las múltiples barreras que, situadas en la entrada y salida de las poblaciones, tasan de forma ilegal el desplazamiento de bienes y personas; se les obliga a abandonar sus campos y a trabajar en la extracción de recursos minerales; en el mercado, se cobra en especie a los agricultores su derecho a comercializar sus productos; se producen continuamente robos y pillajes por parte de los actores armados; se obliga a la población situada en las inmediaciones de los campamentos militares a colaborar en la construcción y mantenimiento de los mismos; se reclutan forzosamente nuevos combatientes, con frecuencia niños y adolescentes. Además, la persistencia de la violencia sexual contra mujeres y niñas en la región es especialmente preocupante. Es difícil contar con información precisa sobre la magnitud de este fenómeno, pero los pocos datos que se conocen son demoledores. Un ejemplo: la última semana de agosto, y en el plazo de 48 horas, 11 mujeres fueron violadas en Luofu por las propias Fuerzas Armadas de la RDC (FARDC).

Esto es lo que sucede cuando no hay enfrentamientos. Cuando los hay, la situación de la población civil es todavía peor. Existe el riesgo de resultar muerto o herido en los combates. Y el riesgo es alto porque en este conflicto, como en la mayoría de los actuales, los civiles constituyen la mayoría de las víctimas. No obstante, la principal consecuencia de los combates es el desplazamiento masivo de población civil hacia zonas más seguras, generalmente a zonas donde habitan familiares y amigos que puedan acogerles. Eso supone abandonar no sólo el hogar y la mayoría de las pertenencias sino también el trabajo en el campo. Y las consecuencias son terribles porque, si no hay cosecha, no hay alimento.

José García Botia completa el relato de Iker, presentando sus sospechas respecto al papel casi invisible de la comunidad internacional y la MONUC. "Como sabemos el Congo es uno de los países más ricos del planeta en recursos naturales, especialmente mineros. Oro, diamantes, cobre, cobalto, uranio, estaño y especialmente rico en minerales raros y estratégicos: el caso más conocido es el del coltán, tan necesario para la fabricación de teléfonos móviles, portátiles o naves espaciales. Hasta la fecha el coltán y otros minerales importantes están saliendo del Congo a través de Ruanda (controlado por clanes del Presidente de Ruanda, Paul Kagame). Para las multinacionales tal y como están las cosas, el asunto funciona. Mejor es no tocarlo. Por tanto hay que impedir las pretensiones del Gobierno congoleño de cambiar las reglas del juego, alegando que ha llegado la hora de acabar con que el único beneficio que obtiene el pueblo congoleño de sus riquezas sea tener a sus niños y jóvenes trabajando como esclavos en las minas, el asesinato de civiles, la tortura de los mismos, la violación sistemática de las mujeres… por las mismas milicias que están sacando los minerales. Para ello ya han gestionado acuerdos con China que ofrecería mejores condiciones (China construiría aeropuertos, hospitales, escuelas, autovías y si las multinacionales europeas y americanas están pagando al Congo entre un 5% y un 12% de las riquezas que declaran que sacan del país -a lo que hay que sumar lo que sacan clandestinamente- la administración china ofrece un 30%) a cambio de las concesiones para explotar las minas del Congo.

En este lucrativo juego que es la guerra, cada grupo armado está interesado en mantener su hegemonía en las zonas bajo su control y la comunidad internacional, pensando en sus multinacionales, ha encontrado el desequilibrio que le interesa. En definitiva, las motivaciones que se esconden detrás del conflicto son, como casi siempre, económicas, y hace más difícil una hipotética solución.

Aunque se pueda contar, la guerra no es un cuento.

Gustavo Duch Guillot
Director de VSF

El veterinari d'indústries càrnies, amb la seguretat alimentària com a bandera

És el gestor dels sistemes d'autocontrol de qualitat que les empreses d'alimentació implanten per llei en la seva activitat diària i l'encarregat de donar una formació sanitària adient al personal que hi fa feina

La indústria càrnia és el quart sector industrial a Espanya, just per darrere de les indústries automobilística, petroliera i de l'energia elèctrica. Formada per escorxadors, sales d'esquarterament o empreses de productes elaborats entre d'altres, ocupa el primer lloc de tota la indústria agroalimentària espanyola, que a la seva vegada és el primer sector industrial de l'Estat. A les Illes Balears, el sector industrial subsisteix en un segon plànol per darrere del sector de serveis i de la construcció. Dins la indústria, el sector agroalimentari es troba en número d'empreses per darrere d'altres com els mobles i altres manufactureres, la fusta o la metal·lúrgia, segons dades de l'INE de fa uns anys. No obstant això, a les Illes existeixen 221 establiments carnis autoritzats, inscrits en el Registre General Sanitari d'Aliments, els quals nodreixen la població d'un producte de primera necessitat com és la carn i els seus derivats i que, evidentment, realitzen rigorosos controls tècnics i sanitaris per complir amb tots els requisits que contempla la legislació alimentària de la UE. En aquest sentit, l'empresa privada ha adquirit una gran importància dins la vessant sanitària de la indústria alimentària. Tant és així, que amb la creació del Mercat Únic, l'any 1993, la Unió Europea deixà a les empreses càrnies la responsabilitat primera de control de qualitat i seguretat de tot aliment produït destinat al consum humà, una responsabilitat que abans requeia en l'Administració Pública.

Evidentment, les empreses són les primeres interessades en complir la legislació comunitària i en aplicar aquestes normes bàsiques de seguretat alimentària i, si bé aquesta feina és realitzada pel personal especialitzat propi, el veterinari sempre n'ha sigut l'actor principal. El veterinari d'indústries càrnies és

el gestor dels sistemes d'autocontrol de qualitat que les empreses implanten en la seva activitat, per a la qual han de tenir en compte tota la cadena alimentària. Aquesta s'ha d'entendre com un tot des de la producció primària fins a la venda d'aliments als consumidors, i cada element influeix en la seguretat dels aliments que finalment seran consumits.

que poden aparèixer al llarg de la cadena alimentària. A més, Magdalena forma el personal de l'empresa, ensenyant als treballadors les responsabilitats i obligacions que contreuen quan passen a ser part de la cadena alimentària. Per últim, realitza tasques de control, "de guàrdia civil", bromeja abans d'explicar com és un dia en la seva feina.

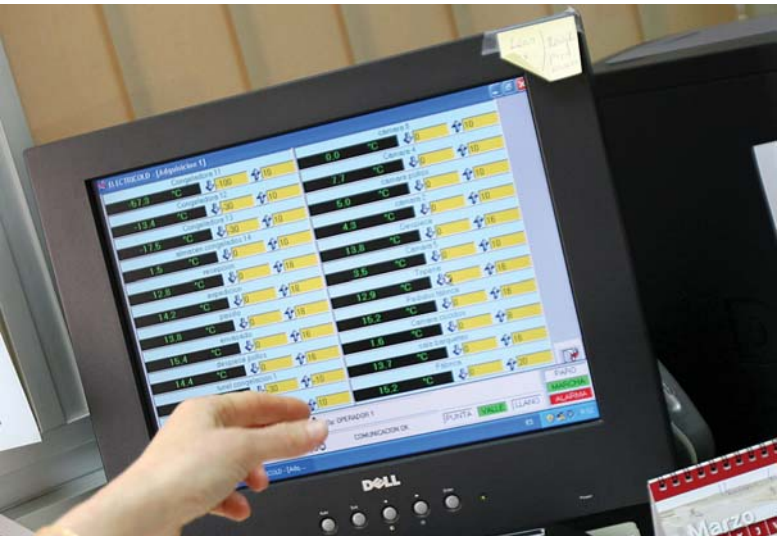
Magdalena Mut és des de fa 11 anys la responsable veterinària de la major indústria càrnia de Mallorca, Mas Crespo, coneguda també com Ca Na Paulina, una empresa que gestiona entre 100 i 150 tones de carn a la setmana. L'empresa rep carn de porc, vedella, pollastre i xot procedent de Barcelona, Mallorca i Menorca, que manipula, esquartera, ven i distribueix entre els seus clients. Magdalena realitza una feina de prevenció i de control, derivada de l'aplicació del sistema d'Anàlisi de Perills i Punts de Control Crítics, o sistema APPCC. Aquest és un sistema preventiu que permet identificar, avaluar i controlar perills significatius per a la innocuïtat dels aliments i que s'ha convertit en una eina indiscutible pel control d'aquells perills

La primera tasca que realitza en arribar (i al llarg del dia) és controlar informàticament les temperatures de les cambres frigorífiques. Durant la jornada realitza també vàries inspeccions visuals, especialment en el moment de l'arribada de carn i en el transcurs del procés que segueix el gènere des que és descarregat fins que se comercialitza. Magdalena explica el procés: "La carn arriba, se pesa i se'n comproven la temperatura (ha d'estar a un màxim de 7ºC la d'oví, boví i porcí, i a 4ºC la de pollastre) i característiques. Després s'etiqueta i s'envia a la cambra frigorífica on romandrà un màxim de 4 dies per, posteriorment, passar a la sala d'esquarterament on se convertirà en peces per a la venta o en carn picada o restes per a l'elaboració d'altres productes com sobrassada, botifarrons, empanats...".

Per altra banda, Magdalena també s'encarrega de corregir possibles incidències menors com que un lot de carn no sigui en el seu lloc o que una comanda sigui incorrecta. Igualment realitza controls de la temperatura dels camions, de les superfícies i de les eines que s'empren per a l'esquarterament i, evidentment, aplica el sistema de traçabilitat. Aquest és un sistema que entrà en vigor l'1 de gener de 2005 i que serveix per conèixer tots els elements que intervenen en l'elaboració d'un producte (matèries primeres, additius, envasos, etc.),

El Reglament (CE) 178/2002: una eina fonamental

El Reglament (CE) 178/2002, del Parlament Europeu i del Consell pel qual s'estableixen els principis i requisits de la legislació alimentària, se crea l'Autoritat Europea de seguretat Alimentària i se fixen procediments relatius a la seguretat alimentària és l'ABC dels veterinaris que treballen a la vessant sanitària, dels tècnics de seguretat alimentària. És una llei que proporciona la base per assegurar un nivell elevat de protecció de la salut de les persones i dels interessos dels consumidors en relació amb els aliments i que té en compte, en particular, la diversitat del subministrament d'aliments, inclosos els productes tradicionals, mentre es garanteix el funcionament eficaç del mercat interior. Estableix principis i responsabilitats comunes, els medis per proporcionar una base científica sòlida i disposicions i procediments organitzatius eficients en els quals basar la presa de decisions en qüestions referents a la seguretat dels aliments i els pinsos.

totes les fases per les quals passa (recol·lectors, productors, elaboradors, distribuïdors etc.) i implica tots els actors de la cadena alimentària que l'han d'implantar. "Sempre que arriba qualsevol mercaderia la informatitzam i etiquetam. Generam un lot i seguim amb la cadena alimentària que ha començat a l'explotació ramadera", explica Magdalena.

La veterinària de Ca Na Paulina assegura que la seva és una feina "en la que has d'estar al dia, però que no té excessius punts conflictius ja que se tracta de moure't dins un procés ben delimitat i controlat". "Els punts crítics –afegeix- els trobam a la zona de fabricació de productes carnis, en concret a la zona de cocció o en el control d'additius perquè s'inclouen elements externs que podrien representar qualque problema sanitari en cas de no fer-se adequadament".

Per altra banda i al marge de la feina veterinària, Magdalena Mut també és responsable dels riscos laborals de l'empresa així com també fomenta la realització de qüestionaris als clients dels sectors hostaler i de restauració per conèixer el seu grau de satisfacció.

Una fàbrica de sobrassada

Bàrbara Coll és la veterinària de la indústria Francisco Tejedor de Felanitx, també coneguda com El Zagal, una fàbrica centenària que se dedica a l'elaboració de sobrassada certificada de Mallorca, amparada sota el segell de la Identificació Geogràfica Protegida, i presentada en el seu format tradicional (en peça) o més modern (en terrines i en 'lonxes'). Especialitzada en bromatologia, Bàrbara Coll du 20 anys fent feina a la indústria càrnia. La seva funció principal és la de realitzar el control microbiològic de tota la producció de l'empresa. "Des de començaments dels 90 ja basàvem en els requisits microbiològics les condicions de compra de la carn, el que passa és que des de 1995, amb la implantació de l'APPCC, hem anat baixant aquestes condicions perquè actualment els productors de carn i les explotacions ramaderes duen un control exhaustiu del seu producte... a més de l'avantatge que suposa la informàtica", explica.

Per altra banda, Bàrbara controla també el producte acabat, agafant mostres representatives mensualment a partir d'una planificació i analitzant-les per evitar la presència de listèria o salmonella. Finalment, Bàrbara desenvolupa també una feina docent amb els manipuladors de l'empresa i realitzant "una formació continuada, segons els criteris de qualitat que exigeixen les normes que tenim implantades: la ISO 22000 i la ISO 9000", explica. Demanada sobre l'evolució de la feina, Bàrbara ho té clar: "El que ha canviat més en la nostra professió ha estat el fet de documentar tot el que feim i de mantenir aquesta documentació al dia. És una feina de gestió continuada i d'ordenar tot el que gestiones".

Empreses de serveis externs

Finalment, s'ha de dir que a les Illes no són moltes les indústries que compten en les seves plantilles amb un professional veterinari, malgrat que totes compleixin amb la legislació sanitària. Per això, moltes empreses externalitzen serveis i recorren a una empresa encarregada d'implantar i mantenir els sistemes d'autocontrol i de formar el personal. Una de les més antigues és Bacter Control S.L., que desenvolupa una vessant formativa orientada en dues direccions: als directius i al personal manipulador; i una altra vessant d'implantació dels sistemes d'autocontrol. Com explicava la seva responsable, Bel Rubert, a aquesta revista en una edició anterior: "La feina del veterinari del sector sanitari en l'àmbit privat ha canviat molt ja que abans ens limitàvem a fer analítiques... Les empreses posen molta voluntat per fer les coses bé i la població pot estar tranquil·la perquè menjam segur... però encara ens falta molta feina per fer".

Jaime Auñón Mayans,

El veterinari que no sabia que ho era

Jaime Auñón va descobrir que volia ser veterinari quan, cursant segon de batxillerat, un capvespre, va anar a la clínica d'un amic del seu pare per donar-li un cop de mà. Ja des de petit, a Jaime li agradaven molt els animals, fins tal punt anava aquesta afició que recollia els gossos i els gats que es trobava abandonats i els portava a casa seva. No sabia encara que la seva passió es convertiria uns anys més tard en la seva professió. Aquell capvespre que Jaime va passar en aquella clínica el va marcar per a sempre.

Tant és així que Jaime Auñón canvià i es centrà en els estudis de cara a llaurar-se un futur. Com ell mateix reconeix, "a l'institut feia el cabra. Vaig adonar-me'n, emperò, que amb la meva mitjana a l'expedient acadèmic no me bastava per estudiar Veterinària, i vaig decidir repetir el curs per augmentar la nota i poder estudiar així el que realment era la meva afició".

En aconseguir-ho, se'n va anar a Barcelona, on es va llicenciar per la Universitat Autònoma i va estar treballant a diverses clíniques de la Ciutat Comtal; posteriorment, va augmentar la seva experiència a la Clínica Canis de Girona, on va estar dos anys, tots ells dedicats a cura de petits animals.

Jaime va tornar a Eivissa després de la seva experiència per terres catalanes. Allà, conduïa una UVI mòbil per a cavalls. Treballà dos anys de veterinari de cavalls a l'illa, però ràpidament se'n adonà que estava fora de lloc. Es va trobar que el sector del cavall, "almenys a Eivissa - aclareix- està molt endarrerit", a més de tenir alguns problemes amb el cobrament de factures d'alguns clients. Assegura que "no em sentia identificat com a professional amb el que feia ja que el sector equí no requeria els serveis que oferia". A més, Auñón se sentia defraudat perquè, com reconeix,"si no existeix un vincle afectiu de l'amo cap a l'animal, l'actuació del veterinari no existeix". Així, explica que alguns amos de cavalls, si consideraven que la intervenció de l'animal era molt cara, decidien no tractar-lo, sinó que començaven a buscar comprador. En aquesta línia, Jaime Auñón reivindica que el cavall assoleixi un estatus com el que gaudeix a països com França o Anglaterra, on és considerat com un animal domèstic, "i no com aquí, a Eivissa, que s'utilitza com un símbol de riquesa". Per això, insisteix a remarcar la freda relació que ell trobà entre cavall i propietari durant aquells dos anys en els que exercí com a veterinari de cavalls a la capital pitiüsa.

Foto cedida per Jorge Cañellas.

Davant d'aquest panorama, el 17 de desembre del 2007, Jaime Auñón va obrir la seva pròpia clínica veterinària a Formentera, la segona que hi ha a l'Illa. Com ell mateix comenta, "en atendre animals domèstics, es nota el vincle emocional que hi ha entre aquests i les persones, arribant la mascota a ser considerada part de la família; que és el que també hauria de passar amb els cavalls".

Jaime té la seva clínica, la Clínica Veterinària Doctor Auñón, a les proximitats del port de l'illa, La Savina, que considera una zona estratègica ja que moltes embarcacions que amarren allà porten la seva mascota amb ells i algunes vegades requereixen els seus serveis. Respecte a la població resident, se la reparteix amb l'altra clínica, encara que com Auñón afirma, "treballem el doble que el primer any".

"No tot és veterinària en aquesta vida", assegura Auñón, el qual explica la seva gran afició per la mar i per la seva barca, amb la que surt els caps de setmana a pescar o "a realitzar alguna escapada que una altra a Eivissa", on es distreu de les seves ocupacions.

L'esforç de les clíniques de Palma en la campanya d'esterilització

El 90% dels centres de Ciutat participen en aquesta quarta campanya municipal oferint descomptes del 20%

El COVIB i l'Ajuntament de Palma han donat el sus a la quarta campanya d'esterilització municipal d'animals domèstics, que tendrà lloc fins el dia 9 d'abril, amb la col·laboració de la pràctica totalitat de centres clínics ubicats en el terme municipal de Palma. La iniciativa va ser presentada a començaments de març per la regidora de Sanitat de Cort, Begoña Sánchez, el president del Col·legi, Ramon Garcia, el vocal de petits animals del COVIB, Tomàs Camps, i el director de Son Reus, Pere Morell, a la Clínica Balmes. Els principals objectius de la campanya són establir un major control d'animals no desitjats, millorar el benestar animal i fomentar la tinença responsable.

És important destacar el compromís adquirit per les clíniques veterinàries en aquesta campanya, ja que ofereixen un descompte del 20% en el preu de les esterilitzacions, una operació senzilla i ràpida que millora la vida de les mascotes. En aquest sentit es manifestà Tomàs Camps que, a preguntes dels mitjans congregats, explicà que "l'esterilització no només no repercuteix en el caràcter de l'animal, sinó que té una sèrie d'efectes beneficiosos per a ell, com la prevenció de tumors d'úter i pròstata".

Centre Municipal de Son Reus

Per altra banda, Morell donà les xifres d'animals acollits per Son Reus durant el passat any (6.119), que suposen un increment d'un 10% respecte l'any anterior. D'aquest total, 2.031 animals varen ser adoptats, 1.008 retornats als seus propietaris i la resta, 3.080, sacrificats per malaltia o per sobrepassar el temps màxim d'estança al centre sense ser adoptat. En aquest sentit, Morell va fer una crida a la responsabilitat dels propietaris, ja que segons les xifres, els abandonaments d'animals incrementen cada any que passa, una circumstància que provoca la saturació de Son Reus. Igualment, la majoria dels animals que arriben al centre municipal no té implantat el xip d'identificació, fet que dificulta més el retorn a la propietat i que diu molt poc de determinades actituds de la gent.

REUNIÓ DE LA PLATAFORMA. Tolo Palou, vicepresident del COVIB (a la dreta de la imatge), acudí en representació del Col·legi a una reunió celebrada a la Cambra de Comerç el passat febrer i convocada per la Plataforma 'Pedimos a los partidos políticos un gran acuerdo de financiación para Baleares'. Aquesta Plataforma cívica agrupa els organismes i entitats més representatives de les Illes i pretén aconseguir una financiació justa i equitativa per a les Illes, garantint el benestar dels ciutadans de Balears.

Foto cedida per: Cambra de Comerç.

Primer seminari de zoonosis a Palma

El COVIB organitzà a finals de 2008 una jornada tècnica dirigida a veterinaris per donar a conèixer aquestes malalties i el projecte que sobre elles realitza el Col·legi

Hi participaren Luisa Sánchez, cap de secció de Vigilància de Salut Pública del Centre Nacional de Epidemiologia, i Jordi Serra, del Centre de Recerca en Infeccions Víriques de les Illes Balears

El COVIB dugué a terme a mitjans del passat mes de desembre un seminari de zoonosis adreçat a veterinaris per donar a conèixer directament als professionals del nostre col·lectiu el projecte d'estudi d'aquestes malalties que desenvolupa actualment el Col·legi. El seminari s'ideà amb diversos objectius com donar una visió general de la situació actual a les Illes de les malalties zoonòsiques, familiaritzar els veterinaris amb la sistemàtica de la vigilància epidemiològica com a eina d'obtenció d'informació quotidiana d'aquestes malalties, o donar a conèixer la metodologia a seguir en el procès de vigilància que realitzen tots els participants en el projecte, entre altres qüestions.

Ramon Garcia, president del COVIB, i Marga Palmer, tècnica del Col·legi en la matèria, hi prengueren part com a organitzadors juntament amb Luisa Sánchez, cap de secció de vigilància de Salut Pública del Centre Nacional d'Epidemiologia, i Jordi Serra, del Centre de Recerca en Infeccions Víriques de les Illes Balears.

Ramon Garcia introduí el seminari i en ressaltà els objectius mentre que Marga Palmer parlà de la xarxa sentinella, de les diferents fases del projecte i explicà la sistemàtica que han de seguir els veterinaris col·laboradors sobre qüestions com la notificació periòdica o la recollida d'informació. Luisa Sánchez, per la seva banda, mostrà el panorama actual de les zoonosis en el nostre entorn i destacà el seu sistema de vigilància. Feu especial esment en les malalties presents en l'àmbit de les Illes i en les emergents, com són els casos de la ràbia i el 'West Nile'. Jordi Serra, per la seva part, referí la seva intervenció a les ratapinyades i a les malalties transmissibles emergents. El biòleg informà de la situació com a reservori de malalties d'aquests mamífers , especialment pel que fa a la ràbia. En cloure el seminari, se serví un aperitiu als assistents.

Comença a caminar el IV Simposi Nacional de Races Autòctones en Perill d'Extinció, que tindrà lloc el pròxim octubre a Mallorca

Els propers dies 22, 23 i 24 d'octubre d'aquest any està previst que se celebri el IV Simposi Nacional de Races Autòctones en Perill d'Extinció, que serà organitzat per la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears, mitjançant l'Institut de Biologia Animal, i FEDERAPES (Federación de Razas Autóctonas Españolas de Protección Especial). Aquesta associació fou fundada el 2006 per 18 societats oficials de criadors d'espècies domèstiques que es troben en perill de desaparició. Ara són 51 les associacions integrades a la Federació. El passat any, el III Simposi va tenir lloc l'octubre a Losar de la Vera (Extremadura). Les inscripcions estaran a disposició dels interessats a partir de juliol.

La Junta de Govern del Col·legi comença els tràmits per adquirir una nova seu social

L'Assemblea General Ordinària, convocada per a mitjans de febrer, aixecà poca expectació entre els col·legiats de Mallorca

El secretari del Col·legi, Jesús Martínez, presentà una detallada memòria de les activitats realitzades durant el passat any

El passat 19 de febrer tingué lloc en el saló d'actes del Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears, a Palma, l'Assemblea General Ordinària del COVIB corresponent a 2009. En ella s'aprovaren els comptes de l'exercici 2008, l'acta de l'anterior Assemblea i es llegí i aprovaren els pressuposts de gastos i despeses corresponents al present exercici, una suma que ascendeix a 618.329,35 euros. Al marge de les formalitats habituals, l'Assemblea d'enguany serví per obrir un debat sobre un tema que ha provocat una certa expectació en el col·lectiu col·legial: l'adquisició d'un nou local per convertir-lo en la nova seu social del COVIB. Igualment, el secretari del Col·legi, Jesús Martínez, va realitzar un exhaustiu repàs de la memòria d'activitats corresponents al passat any i el president, Ramon Garcia, va fer un ràpid balanç de les activitats portades a terme durant 2008 i presentà els objectius per a 2009. No obstant, els col·legiats illencs no mostraren excessiu interés cap a l'acte i varen ser molts pocs els que es congregaren en el Col·legi de Metges per donar un ample repàs a l'activitat col·legial que es desenvolupa a Balears.

Així les coses, la Junta de Govern del COVIB rebé llum verda per iniciar la recerca d'un local que es pugui adequar a les necessitats del col·lectiu i que es pugui convertir en la nova 'casa'l del COVIB. La manca d'espai de l'actual local, afegida a altres qüestions com la imatge del col·lectiu, la possibilitat econòmica o els projectes de futur, han fet necessari que es plantegi aquesta opció, una opció vista amb bons ulls pels presents.

Per altra banda, el secretari del Col·legi donà a conèixer un bon grapat de dades d'interés com, per exemple, que en 2008 se donaren d'alta 19.165 animals en el Registre d'Identificació d'Animals de Companyia (RIACIB), gestionat pel Col·legi, i que s'expediren 22.529 microxips entre els professionals veterinaris autoritzats en l'àmbit autonòmic. El registre contemplà també 14.553 modificacions (canvi de propietari, baixes, eutanàsies...). D'altra banda, el COVIB subministrà entre

les clíniques veterinàries 38.447 passaports d'animals de companyia i proporcionà 42.310 segells de vacuna contra la ràbia. Igualment, dispensà un total d'11.000 receptes informatitzades. També es destacà que durant 2008, el COVIB registrà 24 nous col·legiats i realitzà 4 noves recol·legiacions, pujant el número de col·legiats fins els 455, mentre que per altra banda se produïren 19 baixes, 15 de les quals corresponents a jubilació del personal.

També se destacà, finalment, que el Col·legi constituí durant el passat exercici tres comissions assessores: la de Formació, la d'identificació i la de petits animals.

Concepte	2007	2008	%
Altes animals al RIACIB	26.462	19.165	-27,5%
Microxips distribuits	19.753	22.529	+14%
Passaports subministrats	35.146	38.447	+8,58%

A què ens obliga la protecció de dades?

El Col·legi organitza una xerrada sobre el Registre de Societats Professionals i la Llei de Protecció de Dades

Emmarcada dins el cicle d'activitats de formació, tingué lloc el 3 de març a Palma i se pogué seguir simultàniament a Menorca i Eivissa per vídeo - conferència

El Col·legi organitzà el passat 3 de març a la sala magna del COMIB una xerrada col·loqui sobre dues matèries tan desconegudes per a la professió com importants per a l'empresari del segle XXI: el Registre de Societats professionals i la protecció de dades. Se tracta de dues qüestions en voga que s'han de tenir en compte en diferents vessants de l'activitat professional, sobretot en la clínica i en la col·legial. L'objectiu de la xerrada, que comptà amb professionals de reconegut prestigi, no era un altre que el d'informar el presents dels requisits legals que actualment són d'aplicació en ambdues disciplines.

En el cas del Registre de les Societats Professionals, els ponents donaren un repàs jurídic i fiscal de la situació, a partir de que es tracta d'un registre obligatori per als professionals que vulguin crear una societat per desenvolupar la seva activitat professional, segons la Llei 2/2007 de 15 de març. Per altra banda, sobre la Llei Orgànica de Protecció de Dades es formà un interessant i productiu debat. La Llei és una norma que té per objecte garantir i protegir (en el que es refereix al tractament de les dades personals) les llibertats públiques i els drets fonamentals de les persones físiques, i especialment del seu honor, intimitat i privacitat personal i familiar. El seu objectiu principal és regular el tractament de les dades i fitxers, de caràcter personal, independentment del suport en el que siguin tractats, dels drets dels ciutadans sobre ells i les obligacions que els creen o tracten, circumstància que afecta directament la totalitat de les clíniques.

El que més cridà l'atenció dels assistents va ser la quantia de les sancions establerta per la Llei per a les persones que incompleixin el que disposa. Estableix multes de fins a 60.000 euros per a les faltes lleus, d'entre 60.000 i 300.000 per a les greus i de més de 300.000 per a les molt greus. S'informà que el COVIB negocia amb diverses entitats per concertar un servei d'assessorament sobre aquest tema. Finalment, esmentar que aquesta activitat, promoguda per la Comissió de Formació, es va poder seguir a Menorca i Eivissa a través de vídeo-conferència.

Pep Cerdà, premiat per la Reial Acadèmia de Ciències Veterinàries

El treball del veterinari mallorquí Pep Cerdà i de la seva col·lega Maria Concepción Jambrina Leal, 'Biología de la Tenca (Tinca tinca L, 1758) y su cría intensiva, asociada a cultivos hidropónicos' ha estat reconegut amb el premi de l'Associació de Veterinaris Jubilats de la Real Acadèmia de les Ciències Veterinàries, un guardó que se li lliurà el passat 2 de març en el transcurs d'un solemne acte que tingué lloc a la seu de la RACVE, a Madrid.

Foto cedida per RACVE.

El trasplantament d'embrions en cavalls a Balears

El veterinari Miquel Àngel Ferrer duu tres anys aplicant aquesta tècnica, reconeguda a nivell mundial i considerada com un dels principals mètodes de reproducció assistida del planeta

El trasplantament embrionari en cavalls és una tècnica que se practica en l'àmbit veterinari des de fa més de 25 anys, concretament des de començaments dels anys 80, tot i que dins la dècada dels 70 ja s'hi va escriure (i treballar) al respecte. Sempre actual i d'ús habitual en grans ramaderies d'Amèrica del Sud i Nord Amèrica, és una tècnica reconeguda a nivell mundial i està considerada com un dels principals mètodes de reproducció assistida. A les Illes, el primer trasplantament embrionari amb èxit data de 2005 (a càrrec d'Isidre Abellanet, Sebastià Cruellas i Pep Ignasi Garí). En l'actualitat són dos els veterinaris que s'hi dediquen professionalment. Un d'ells és Miquel Àngel Ferrer, el qual duu tres anys realitzant a diari aquest procediment a la finca de Can Frontera, a Inca, després de formar-se als estats Units amb Dean Neely fa més d'una dècada.

Explica Ferrer que el trasplantament (o transferència) d'embrions és un procediment senzill des del punt de vista científic ja que bàsicament consisteix en

'traslladar' un embrió des de l'úter d'una egua donant al d'una egua receptora. "La primera passa és comptar amb una egua inseminada uns set o set dies i mig abans, a la que se li practica un rentat, procediment que consisteix en omplir-la d'aigua per a que expulsi l'embrió. Aquest, en cas d'haver-se format, quedarà atrapat a un filtre i se netejarà amb un medi dins les següents 24 hores com a molt. Una vegada net, serà dipositat a l'úter de l'egua receptora, o bé serà congelat per a un ús posterior o s'enviarà refrigerat a un nou destinatari", diu Ferrer.

Les possibilitats d'èxit d'un trasplantament embrionari en equins són elevades (els estudis xerren d'entorn un 80%) sempre i quan l'egua receptora compleixi unes determinades condicions fisiològiques i d'higiene. Concretament, explica Ferrer, que "existeixen més possibilitats de que l'embrió se desenvolupi en una egua de quatre anys que en una de 15, en una egua gran que en una petita o en una egua amb antecedents de fertilitat favorable que en una que ha avortat vàries vegades. Per exemple, és important tenir un control exhaustiu del cicle reproductiu de l'egua receptora, que l'animal romangui en bones condicions higienico-sanitàries o que tengui un bon to uterí i un adequat nivell de progesterona. Però això no t'assegura l'èxit en el tractament. És un procediment senzill, però molt costós en temps i doblers".

Un dels principals beneficis d'aquesta tècnica és el d'obtenir pollins d'egües genèticament superiors però d'avançada edat que tenen risc d'avortament. Igualment, serveix per allargar la vida esportiva d'una egua genèticament bona mentre els seus pollins se gesten dins una altre egua o permet emprar embrions d'egües joves que encara no han arribat a la seva maduresa. Finalment, també és una bona eina per combatre la infertilitat. D'entre els desavantatges destaca el fet que és una tècnica costosa en petites produccions (minven les possibilitats d'èxit quan manco exemplars) com succeeix a les Illes, o que depèn en excés de les pròpies limitacions dels animals (el cicle reproductiu és de 9 mesos, s'han de donar coincidències entre egües donants i receptores, les associacions de pures races limiten el número de pollins a l'any, etcètera).

"A les Illes es poden treure a l'any uns 6 ò 7 pollins a partir dels trasplantament d'embrions", diu Ferrer, que aquest mes parteix cap a Suècia on romandrà cinc mesos treballant en exclusiva aquesta metodologia. "El problema –clou- és que si no comptes amb els medis adequats no és rentable i, per tant, no interessa".

El cultiu de l'enclova a Menorca

Foto cedida per IBABSA.

Descripció

L'enclova (*Hedysarum coronarium L.*) és una planta plurianual de la família de les lleguminoses (lleguminosae), tribu Hedysareas, gènere Hedysarum. De port generalment erecte quan creix en mitja o alta densitat, que pot arribar al metre d'alçada, però amb comportament arrossegat si es tracta de plantes aïllades. L'època de floració s'allarga des del mes d'abril fins a principis de juny. Es distribueix en la mediterrània occidental: Espanya, sud i oest d'Itàlia peninsular, Còrsega i Sicília, Marroc, Malta, Grècia, Argèlia i Tunísia. A Espanya es pot trobar a Cadis i a Menorca. Sempre en regions marítimes. A Menorca, zona de cultiu que ens interessa en aquest cas, es tracta d'una planta introduïda.

Origen i dates històriques

Sembla ser que Linneo la va anomenar enclova d'Espanya en considerar-la procedent d'aquest país i que segurament encara no era coneguda durant la invasió de l'Imperi Romà, la seva introducció s'atribueix als Visigots. A Espanya es coneix l'enclova des de temps molt llunyans, i es va arribar a recomanar el seu cultiu. El 1853 un article indica consells molt útils per a la seva propagació. Tot i així només es va estendre el cultiu a Cadis i a Menorca, on es va introduir el 1856 com a farratgera (Mir, 1987), amb llavor procedent d'Andalusia i adaptant-se de tal manera que actualment es qualifica quan no és cultivada, de planta invasora.

Característiques botàniques

Planta plurianual de creixement arrossegat o erecte depenent de la densitat, d'alçada variable des dels 30 cm. fins als 170. Fulles, compostes i alternes amb 3 ò 7 parells de foliols ovalats lleugerament peluts amb un de terminal de color verd intens a l'anvers i més pàl·lid al revers. Les tiges, abundants, són verdes fins a la floració on es lignifiquen. El sistema radicular està format per una arrel pivotant potent, que pot superar el metre de profunditat al segon any de cultiu, amb altres de secundàries menors i més superficials. Inflorescències amb forma de raïm, que poden tenir fins a 35 flors de color vermell intens o fúcsia. El fruit és una llegum composta per peces articulades, monospermes més o menys orbiculars o coruclars i eriçades amb petites puntes.

Presenta a les arrels nòduls de bacteris del gènere Rhizobium, que fixen el nitrogen atmosfèric que les plantes no poden utilitzar en nitrat (NO_3-) que les plantes sí poden absorbir. Com a conseqüència el farratge té més contingut proteic que les gramínies. Els avantatges més coneguts de les lleguminoses són la seva contribució a augmentar el nitrogen en el sòl i el seu alt valor alimentari.

Interès del cultiu a Menorca

És per tots sabut que l'enclova florida forma part del paisatge primaveral de Menorca, però la presència de l'enclova no és casual, es tracta d'un cultiu molt adaptat al clima de Menorca: resisteix bé les tramuntanades i la sal que poden portar. Es tracta d'una planta resistent a la sequera i pot sobreviure als estius secs. Per aquestes i altres causes, l'enclova creix també de forma espontània en vorereres i zones no sembrades, fet que treu molts mals de caps als agricultors per no haver de patir més del necessari pel cultiu. Si estudiem l'enclova com a lleguminosa hem de recordar els seus efectes. Alguns dels beneficis més interessants es troben sota terra, el sistema radicular està molt desenvolupat i per tant a més de millorar l'estructura del sòl en remoure la terra aprofita els nutrients dels horitzons profunds on altres cultius no arriben. Sota terra també trobam els bacteris simbiòtics amb l'enclova, i com ja s'ha dit permeten fixar nitrogen atmosfèric al sòl, el que baixa els costos d'adobat de nitrogen dels cultius posteriors. Per tant el cultiu de l'enclova enriqueix el sòl, augmentant el contingut en nitrogen i millorant l'estructura.

Des de fa uns anys la intensificació de la producció ha duit a deixar de banda el cultiu de lleguminoses i les rotacions per passar al monocultiu de gramínies farratgeres i cereals. Les gramínies són apreciades per l'alta producció i per l'energia que aporten a la ració, en canvi les lleguminoses s'aprecien per la proteïna que aporten, però són menys productives. El fet de voler més producció i basar-se en monocultiu de gramínies farratgeres i cereals durant anys ha provocat un empitjorament de la qualitat del sòl. Per un altre costat, diferents estudis han demostrat que el monocultiu va baixant la producció any rera any per l'esgotament del sòl, per tant van augmentant els costos d'adobat, ja que les gramínies són un cultiu que extreuen molts nutrients del sòl, mentre que les lleguminoses van aportant-ne. L'alternativa que s'havia fet tradicionalment, i que es recomana per aconseguir bons rendiments és alternar 2 o 3 anys de cereal amb 2 anys d'enclova, d'aquesta manera disminueix la dependència de la proteïna estrangera, s'aconsegueixen bons resultats amb les gramínies, es millora la qualitat edàfica i pel fet de disminuir els costos d'adobat, augmenta la rendibilitat.

Una altra de les qualitats de l'enclova que l'hi dona el fort sistema radicular i el ser a vegades plurianual, és la capacitat d'adaptar-se a zones desafavorides pel cultiu, com costers o extrems de parcel·la molt estrets on l'ús de maquinària pot ser dificultós. La seva presència en aquestes zones disminueix l'erosió. En l'actualitat es cultiven a Menorca unes 500 hectàrees d'enclova.

José Ramón De Olives
Enginyer Tècnic Agrícola

Altes:

805 - Ingrid Marina Van Bömmel
Des de l'1 de gener de 2009

806 - Mª de los Ángeles Calbet Vicens
Des de l'1 de gener de 2009

807 - Juan Luis Fuster Font
Des de l'1 de febrer de 2009

808 - Miguel Prieto Mulet
Des de l'1 de febrer 2009

809 - Maria Victòria Pol Company
Des de l'1 de febrer de 2009

810 - Irene García Rodríguez-Bustelo
Des de l'1 de febrer de 2009

811 - Pere Pijoan Serramià
Des de l'1 de març de 2009

Baixes:

693 - Carmen García Noya
Des del 9 de desembre de 2008
Trasllat de residència

579 - Cristina Pol Kirchhofer
Des del 27 de gener de 2009
Cessament de l'exercici de la professió

Altes de centres veterinaris:

Clínica Veterinaria Es Pla
C/ Canonge Barceló, s/n
07260 Porreres
Telèfon: 971.168.388
Titular: **Mª Isabel Colomer Servera**

Consultorio Veterinario Reyes
C/ Henri Dunant, 69 A
07004 Palma
Titular: **Rolando Reyes Carmona**

Clínica Veterinaria Comarcal
Av. d'Alcúdia, 134
07300 Inca
Telèfon: 971.870.916
Titular: **Magdalena Ferrer Vanrell**

Presentat per CLÍNICA VETERINARIA VIVERO

Renata Diniz • Miguel A. Crespí Amer

Se presenta en la consulta una perra mestiza 'yorkshire', 4 meses, con heridas en una de las extremidades anteriores. Según el dueño, la perra se había rascado y automutilado durante la noche. El animal no estaba vacunado y tenía una historia anterior de gastroenteritis.

En la exploración, el animal presentaba un aumento de volumen en la parte proximal de la extremidad anterior izquierda con extensión hacia el tórax y desprendimiento de piel. Hacía 2 semanas el animal había estado ingresado en la clínica con fluidoterapia intravenosa y hubo la necesidad de disección venosa, lo cual pudo ser la puerta de entrada para microorganismos. El aumento del volumen de la extremidad tenía consistencia líquida y había necrosis en toda la piel que recubría la zona, desprendiéndose ésta con facilidad. El animal estaba alerta, las mucosas congestivas, la temperatura era de 40°C y señales de dolor. Otros órganos y sistemas sin alteraciones apreciables.

Principi del tractament
Foto cedida per Renata Diniz

¿Cual es el diagnóstico más probable?
¿Qué posibilidades de tratamiento hay?
¿Cómo estimularías la cicatrización de la herida?
¿Cuál el mecanismo de acción del láser de baja potencia?

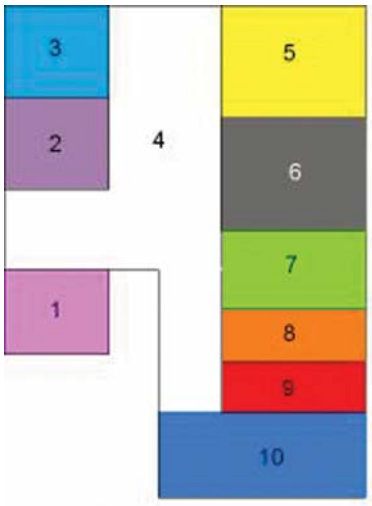
(Resolució a la pàg. 22)

Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista VETERINÀRIA, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org

Clínica Veterinària Palmanord

Ubicada en el carrer Ocells de Palma, a pocs metres de la Policlínica Miramar, la Clínica Veterinària Palmanord ha començat el seu tercer any de vida amb la intenció de convertir-se en un referent veterinari a la barriada de Son Cotoner. La seva singladura s'inicià el desembre de 2006 a partir d'un projecte en comú de Jaume Bauzà i Miguel Ángel Sánchez, dos manescals mallorquins que duien un temps rumiant la idea, i amb l'objectiu d'oferir un servei integral quant a la salut, benestar i assessorament de mamífers petits i animals exòtics. Llicenciats per la Universitat Autònoma de Barcelona l'any 2001, els propietaris de Palmanord seguiren trajectòries paral·leles en el seu retorn a l'Illa, perfeccionant la seva formació i aprenent la professió en diferents centres veterinaris de Mallorca. L'any 2006, amb un notable bagatge professional damunt les seves espatlles, decidiren provar sort i engegaren el seu projecte conjunt, anomenat Palmanord.

1. Bany
2. Perruqueria canina
3. Radiologia
4. Sala de tractaments
5. Despatx
6. Quirófan
7. Consulta 2
8. Laboratori
9. Consulta 1
10 Sala d'espera

La clínica està formada per una sala d'espera, un laboratori, una sala de rajos x, un quiròfan, una sala d'hospitalització, tot equipat amb els aparells diagnòstics més actuals (Ecografia, Raigs X, Electrocardiograma, analítica sanguínia...); a més de dues consultes, una petita tenda i una perruqueria. Palmanord ofereix els seus serveis de dilluns a dissabte, afegint també un servei d'urgències durant les 24 hores els 365 dies de l'any i un altre d'hospitalització presencial de 24 hores. Igualment el personal realitza visites a domicili. A més de l'apartat de clínica, Palmanord compta amb un servei de perruqueria canina i felina amb un complet assessorament sobre les característiques pròpies del tall per a cada raça, edat estació de l'any o, fins i tot tendències, encaminat a ser un complement de la correcta higiene de l'animal. Carolina Mora n'és l'auxiliar, activitat en la que acumula anys d'experiència, a més de ser experta en higiene i estètica animal. Finalment, el centre disposa d'una àmplia gamma de dietes especialitzades, sobre les que assessoren per alimentar la seva mascota de la manera més adequada; i d'una secció de botiga d'articles i complements per a mascotes.

Jaume i Miquel Àngel s'han distribuït les feines cliniques segons criteris purament d'especialització. Com a veterinaris vocacionals que són els dos, han pres part en multitud de cursos i han participat en nombrosos congressos, cadascun sobre les seves respectives especialitats. Així, Jaume s'ha centrat en dermatologia, traumatologia i digestiu, mentre que Miquel Àngel s'ha decantat per les àrees de cirurgia de teixits blans i cardiologia,

FITXA

Nom de la clínica: Clínica Veterinària Palmanord.

Titular de la clínica: Jaume Bauzà Sancho i Miguel Ángel Sánchez Mas.

Adreça: C/ Ocells, 36 baixos. 07013. Palma.
Telèfon: 971 45 25 92.

Teniu obert des de: Desembre 2006.

Equip humà que conforma la clínica: 2 veterinaris i 1 auxiliar tècnic i perruquera.

Equip tècnic: 2 consultes, Raigs x, quiròfan, 1 unitat d'hospitalització, dietes per a animals, medicina preventiva, atenció ingressats 365 dies a l'any.

Especialitats: Estam especialitzats en petits animals.

Número aproximat de clients al mes: --

Un comentari:

"Afegit al reciclatge permanent que has de fer en aquesta professió, dur la gestió de la clínica et suposa un esforç extra, ja que no només has d'atendre els pacients, sinó que també n'has de dur tota l'administració i comptabilitat". (Miguel Ángel)

tot i que, segons reconeixen, "depenent de les particularitats dels casos, ens hi posam els dos".

Tot i ser una clínica jove (només dos anys en funcionament), Jaume i Miquel Àngel quantifiquen en 800 els clients que travessaren la porta del centre el passat any, malgrat que, com assenyalen, "encara estam dins el període d'expansió". A més de l'equip veterinari, tot dos són els responsables administratius de la clínica, el que suposa una feina extra. Com diu Miquel Àngel, "afegit al reciclatge permanent que has de fer en aquesta professió, dur la gestió de la clínica et suposa un esforç extra, ja que no només has d'atendre els pacients, sinó que també n'has de dur tota l'administració i comptabilitat de la clínica". Ambdós veterinaris admeten que la seva professió és clarament vocacional, malgrat sigui molt sacrificada. De fet, els dos coincideixen en que des de petits han tingut clar el que volien estudiar i que no s'han plantejat mai què haguessin fet si no fossin veterinaris. El resultat d'aquesta vocació i de les seves inquietuds és clar: obrir un espai per tenir llibertat i marcar un estil propi a l'hora de fer un tractament o un diagnòstic. Sembla que ho han aconseguit.

Se inicia el curso con una Misa para los veterinarios fallecidos de nuestro Colegio

Como es ya habitual, el inicio de las actividades de nuestro colectivo para el presente año fue la misa en sufragio por los veterinarios fallecidos de nuestro Colegio, celebrada el pasado 3 de febrero. A la convocatoria acudieron muchos compañeros, acompañados la mayoría por sus respectivas esposas.

Durante la celebración, el cura - párroco de la Iglesia de San Sebastián agradeció la presencia año tras año del Colectivo de Veterinarios Jubilados, animándoles a seguir manteniendo esta costumbre de iniciar el curso, y a seguir luchando de forma individual y agrupada por la salud del hombre a través de la salud y bienestar de los animales. Alabó igualmente que se dedique este acto religioso a los compañeros difuntos, que han accedido ya al descanso eterno.

A la salida del templo, los numerosos asistentes se reunieron en una comida de compañerismo durante la que se suscitaron diversos temas, entre los que destacaron las posibles actividades a realizar durante el año en curso.

El colectivo de jubilados visita los Jardines de Alfabia

El 13 de marzo, dentro del marco de actividades previstas para el presente año se realizó una interesante y agradable visita a los Jardines de Alfàbia, reconocidos como unos de los más bonitos de nuestra Isla. Su ubicación, en un enclave geográfico privilegiado del municipio de Bunyola, al pie de las montañas de la Serra de Tramontana, y el espléndido día que acompañó la visita convirtieron lo que era una actividad más del colectivo de veterinarios jubilados en un día festivo para todos.

Al finalizar la visita, el numeroso grupo de asistentes, muchos de ellos acompañados por sus esposas, se reunió en un restaurante cercano a los Jardines donde disfrutaron de una agradable comida y tuvieron la satisfacción, al final de la misma, de poder brindar por el aniversario de nuestro compañero Juan Alorda, que nos acompañó junto a su esposa durante toda la jornada.

La Comissió de petits animals del COVIB ha elaborat amb l'assessorament del 'Bufete Antonio Font Abogados' uns documents tipus, anomenats consentiments informats, destinats als clients dels centres veterinaris per tal de donar una seguretat jurídica al manescal en casos de cirurgies i hospitalitzacions. El contingut del document s'exposa a continuació...

D./Dª. ....., DNI nº ..... y con domicilio en ....., calle ....., nº ....., teléfono ....., móvil ....., correo electrónico ....., Propietario del ..... (perro, gato, etc.) de nombre ....., raza ....., con número de identificación .....

SOLICITO Y AUTORIZO:

Al veterinario ....., Colegiado número ....., adscrito al Iltre. Colegio de Baleares para que realice sobre el citado animal los actos clínicos que a continuación se describen:

ACTO CLÍNICO VETERINARIO DESCRIPCIÓN (Si procede)

- Anestesia general para diagnóstico
- Cirugía (describir)
- Hospitalización

Observaciones: .....

MANIFIESTO:

Haber sido informado del diagnóstico de la enfermedad o lesión que padece, del pronóstico que de su tratamiento puede normalmente esperarse, de los riesgos que del mismo, especialmente si éste es quirúrgico, pueden derivarse y finalmente, y en el caso de que los medios de que disponga en el lugar donde se aplica el tratamiento puedan resultar insuficientes, se ha hecho constar tal circunstancia.

Informado de cuanto antecede, manifiesto asumir y aceptar las consecuencias y resultas de los actos clínicos encargados mediante la presente autorización.

Me comprometo a abonar los gastos y honorarios que se devenguen, presupuestados en ..... euros, como consecuencia de la actuación clínica veterinaria descrita, sin perjuicio de todos aquellos actos médicos que, por no ser ahora necesarios, no hubieran sido presupuestados en este momento. Éstos serán facturados tras el alta hospitalaria del animal.

....., a ..... de ..... de 200...

Firma del propietario.

Maria Antònia Mir, en el Col·legi

Maria Antònia Mir Sastre neix a Sa Pobla l'any 1977. Realitza el seminari-taller del llibre alternatiu mitjançant procediments calcogràfics de La universitat Politècnica de València (2000) i se llicencia un any més tard en Belles Arts per la mateixa universitat. En 2006 assisteix al taller de gravat a càrrec de Jordi Roses i Pilar Lloret a la Fundació Pilar i Joan Miró de Palma.

Des de 2002 ha realitzat vàries exposicions individuals: 'Processos naturals', Casa Museu de Canet d'en Berenguer, València (2002), 'Altres paisatges' a Es Cavallets, Sa Pobla (2003) i 'Obres 2002-2004', a la Torre de ses Puntes, Manacor (2004), al Museu d'Art Contemporani de Sa Pobla, a Can Gelabert, Binissalem, (2005) i a la galeria Joan Melià d'Alcúdia (2008). Igualment ha pres part en un gran nombre d'exposicions col·lectives des de l'any 2000 quan debutà amb 'LLibres alternatius', a Sala Josep Renau de la U.P.V., València, i a la Universidad de Bellas Artes de Madrid, fins a Artmadrid al 'Pabellón de Cristal' de la Casa de camp de Madrid, enguany, entre altres.

Ha rebut diversos premis i beques per la seva obra: Primer Premi *VII Certamen Internacional de Pintura Aitor Urdangarín (Vitoria-Gasteiz)*, primer Premi *XII Premi Ciutat de Manacor d'Arts Plàstiques* en l'any 2005, primer

premi *XXVIII Certamen Internacional de Pintura Vila de Binissalem*, en 2006 o el primer premi *I Concurs de Pintura Vila de Muro* l'any 2007, entre altres.

Diagnóstico:
Necrosis de tejido asociada a absceso subcutáneo.

Tratamiento y evolución:
Punción y resección de la piel necrótica. Limpieza con suero y antibioterapia sistémica con amoxicilina-ácido clavulánico (20 mg/kg BID) durante 8 días.

En lesiones con estas características hay dos posibilidades: un auto injerto o cicatrización por segunda intención. Son muchas las posibilidades de estimular la cicatrización: pomadas cicatrizantes, apósitos, micro corrientes, láser, etc. Estudios científicos han comprobado que el láser estimula la regeneración epitelial, la síntesis de colágeno, neovascularización y fuerza de tensión de la cicatriz. Así que se optó por la cicatrización por segunda intención estimulada por el láser de baja potencia, considerando tanto las propiedades anteriormente citadas como también sus efectos analgésicos y antiinflamatorios.

Se realizaron de dos a tres sesiones semanales de láser 2,0 julios en pulsátil (Láser arsenito de gálio, 850nm, Chatannoga). La cicatrización fue muy intensa, especialmente en el área del tórax donde la piel está más suelta (2-3 mm/día), en 7 días teníamos la herida con la mitad del diámetro inicial **(Imagen 1)**. En la extremidad la cicatrización fue más lenta por haber mayor adherencia al subcutáneo (0,2 mm/día), pero sí que había gran evidencia de tejido de granulación **(Imagen 2)**.

El tiempo de cicatrización de una herida abierta depende de muchos factores como edad del animal, presencia o no de infección, localización de la herida, características de la piel, tipo de estimulación...

Con 10 sesiones de láser, la piel ya había cicatrizado y seguimos una semana más con masaje para evitar adherencias. Tras 40 días quedaba una pequeña área sin pelo, próxima a la articulación húmero-radio-cubital, pero sin adherencias **(Imagen 3)**. El animal caminaba con normalidad.

Fotos cedides per Renata Diniz

Discusión:
La luz es considerada una de las formas más antiguas de terapia. LASER significa Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation. Hay muchas fuentes radioactivas que emiten luz como Hélio-Neon, Argón y Arsenito de gálio. También la longitud de onda de cada fuente es distinta y esto asegura una menor o mayor profundidad de penetración de los rayos. La luz del láser presenta características especiales que la difiere de otras fuentes de luz y así funciona como un biomodulador estimulando o inhibiendo las células, en general bajas dosis estimulan y altas dosis inhiben la cicatrización.

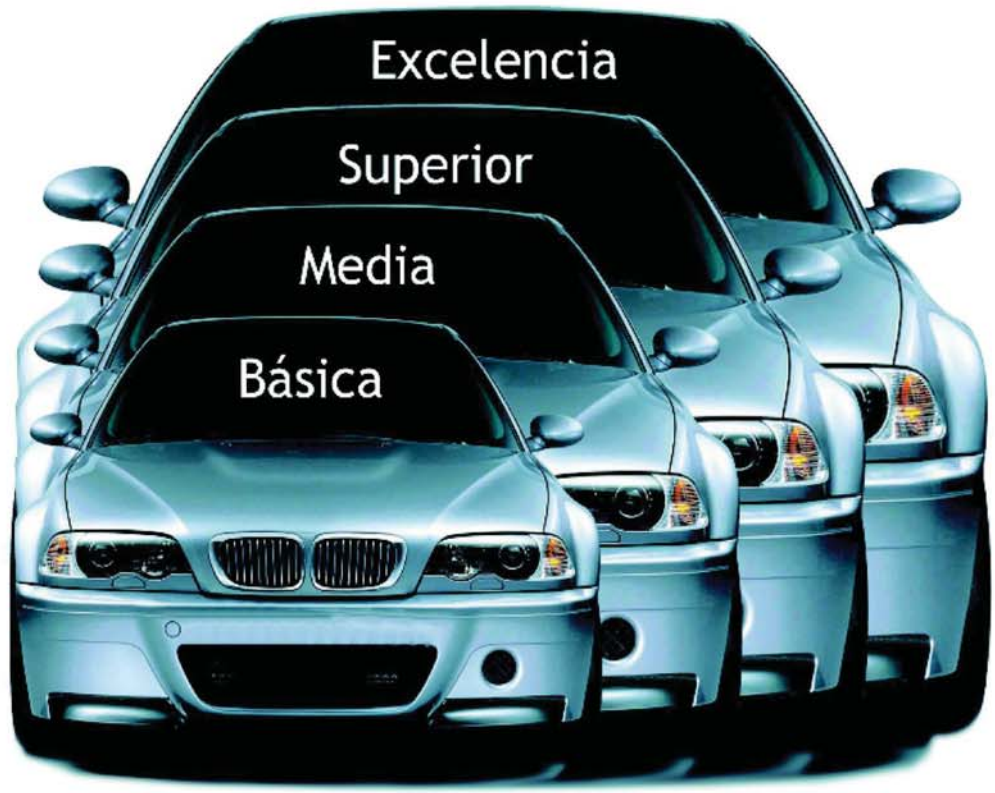
Los láser terapéuticos o también llamados de baja potencia emiten como máximo 1 mW de energía, por esto no hay efectos térmicos distintos de los láser quirúrgicos, que emiten una cantidad mucho más grande de energía posibilitando cortar o coagular tejidos. Una vez estimulada la fuente radioactiva del aparato, la sustancia cambia su conformación atómica y emite fotones llegando al tejido. La interacción de la luz láser con la piel es bastante compleja, es probable que su absorción en el tejido sea por receptores cromóforos como heme de la hemoglobina, mioglobina o bilirrubina, también pigmento citocromo de la cadena respiratoria, la melanina, etc. Una de las teorías es que ocurra localmente una pequeña producción de radicales libres de oxígeno, en grandes cantidad sería prejudicial, pero en pequeñas aumentaría el metabolismo celular, síntesis de ATP y de ADN, liberaría endorfinas, estimularía la fagocitosis, disminuiría la velocidad de la conducción del nervio sensorial y excitabilidad de los receptores de dolor.

Así, el láser de baja frecuencia es utilizado para cicatrización de heridas, tanto para estimular la proliferación de fibras colágenas, como para garantizar una adecuada reestructuración tisular, presentando una cicatriz más elástica y más resistente a tensión. Además de proporcionar analgesia, reducir la inflamación y edema requerida al principio del tratamiento.

Este caso clínico ha comprobado la efectividad del láser en la cicatrización de heridas y deja una opción más de tratamiento en la clínica veterinaria. El mismo puede ser utilizado solo o combinado con otras técnicas.

SEGURO AUTOMÓVIL

Ahora decide usted...

Nadie conoce mejor que usted sus necesidades, por eso, en A.M.A. le ofrecemos **4 modalidades** de seguros para su Automóvil.

Ahora, además, premiamos su fidelidad

Ponemos a su disposición un servicio de Asistencia Jurídica Telefónica Especializada, de manera totalmente gratuita para consultas en los ámbitos personal y profesional

TELÉFONO DE ASISTENCIA JURÍDICA
91 572 44 22

A.M.A.
agrupación mutual aseguradora
LA MUTUA DE LOS PROFESIONALES SANITARIOS

40 años asegurando a los profesionales sanitarios

Infórmate sobre todos nuestros Seguros y Servicios:

- A.M.A. P. Mallorca **971 714 982**

Barón de Pinopar, 10 07012 PALMA DE MALLORCA
pmallorca@amaseguros.com

- A través de internet: **www.amaseguros.com**

TecnoCompte:
tregui tot el suc als seus diners

Col·legi oficial de veterinaris de les illes balears

100% avantatges, 0 comissions

TecnoCompte és el seu compte personal o professional **sense cap tipus de comissió ni despesa d'administració** que li permetrà gestionar la seva economia i accedir a un conjunt de **productes i serveis en condicions preferents,** només per formar part del **Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.**

- 0 euros comissió de manteniment(1)
- 0 euros comissió d'administració(1)
- 0 euros comissió d'ingrés de xecs
- 0 euros comissió per l'emissió de la targeta Visa TecnoCredit

TecnoCredit li deixarà un bon gust de boca

Emporti's aquesta espremedora Kenwood de regal(2) en fer-se client de TecnoCredit.

Informi-se'n a qualsevol oficina SabadellAtlántico, trucant al **902 323 555** o a **tecnocredit.com**

(1) Excepte comptes inoperants en un període igual o superior a un any i un saldo igual o inferior a 150 €.

(2) Promoció vàlida fins a finalitzar les existències (500 unitats) per obrir un TecnoCompte amb un saldo mínim de 300 €.

Grup Banc Sabadell

Sabadell Atlántico

El banc dels professionals

TecnoCredit

BS